

Mnichy/Mniszki_2
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	międzychodzki	
Gmina	Międzychód	
Miejscowość	Mnichy/Mniszki	PMI_MM

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	19.10.2013	Miejsce wykonania	Dom informatora
Czas trwania	1 godzina	Forma i wielkość	Plik Audio/MP3 84,6 MB
Przeprowadzający	R.J.	Komentarz	

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
PMI_MM_02	K	45 lat		

Informacje etnograficzne	
<i>Tematyka</i>	<i>Pozyskane informacje (ew. cytaty)</i>
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	„Tak z opowieści też kojarzę te Gross Mnichy i Kleine Mnichy ale tak to nie”.
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstw)	<p>„Na Mnichy, Mniszki i Tuczępy to zawsze mówią trójmiasto”</p> <p>Respondentka zna również nazwy podane przez PMI_MM_01; PMI_MM_03.</p> <p>„Kozie Góry te lasy tam u góry to by mogło być, tu przy szosie jak się jedzie ciągną się od Mnich do Mniszek, o mówili jeszcze, że do Młyna się idzie bo tam był młyn ale teraz już nawet nie ma pozostałości po tym młynie tylko Kamionka rzeczka z przepustem. Sześciodrogi tu akurat są takie rozdroża jak się w las wchodzi bo się rozchodzą drogi i ich jest chyba akurat sześć i tam można dojechać do Gralewa” PMI_MM03.</p> <p>„Gross Mnichy i Klein Mnichy to były duże Mnichy i te małe to Mniszki, kiedyś jeszcze tak mówili w Mnichach tam gdzie teraz są te chlewnie to mówili Winna Góra a ta Winna Góra to pochodziła dlatego że tam kiedyś były winogrona i dookoła było ogrodzone murem i na tym murze były pobite butelki, to znaczy tam jeszcze miejscami widać , bo te budynki są budowane na takim podwyższeniu i na to mówili Winna Góra. Że idą do Cegielni bo kiedyś między Mniszkami a Tuczępami była cegielnia tam co prawda teraz jest posadzony lasek zawsze mówią ten lasek na cegielni ”PMI_MM_01.</p>
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Brak informacji.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Brak informacji.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.

Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe	
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	Respondentka potwierdza wypowiedź PMI_MM_01 „Babcia to znaczy babcie opowiadały, że Mnichy i Mniszki powstały od zakonów, że były dwa klasztory Mnich i Mniszek i, że niby były podziemne przejście z jednego do drugiego z górnego podwórza niby się ciągnie przez Kozie Góry no ale nie było jeszcze śmiałka, który by to sprawdził, tak prababcie opowiadały nie wiem czy akurat to skłoniło że są dwa budynki podobne ten tutaj w Mniszkach gdzie była kiedyś chlewnia, owczarnia i taki sam co mówiłam, że tam gdzie ta Winna Góra i także tam były mnichy a tu był mniszek zakon”.
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne	
1.	św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)
	„Teraz zazwyczaj w świetlicach albo szkołach, u mnie w domu to nie tak raczej nie było”.
2.	św. Marcina/11 listopada
	„U mnie w ogóle wszystko się piecze, ciasto drożdżowe a nadzienie to albo orzechowe albo z powidłami zależy jak tam w domu chcą”.
3.	Adwent
	Respondentka potwierdza wypowiedź PMI_MM_01 „To postanowienia jakieś są, że tam się kawy się sobie odmawia albo papierosów albo słodkiego”.
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)
	Respondentka potwierdza wypowiedź PMI_MM_01 Funkcjonuje rozróżnienie między Mikołajem a Gwiazdorem Mikołaj przychodził 6 grudnia Gwiazdor 24. „Dzieci jak były małe to czyściły buty i wystawiały nawet po 2 ale to najczęściej były słodczyce wkładane”.
5.	Wigilia
	„Żywe drzewko to u mnie żywe długo nie stoi bo opadnie szybko, najczęściej stoi do kolędy, ubieramy choinkę w dzień Wigilii i to domownicy wtedy” Te tradycje są takie same jak u PMI_MM_01 Jest 12 dań, dzielimy się opłatkiem, jest sianko pod obrusem, pismo św. jest czytane przed wieczerzą, jak mamy zwierzęta w domu to też się dzielimy. Kiedyś był zwyczaj, że gospodarz

		szedł do konia czy do krowy też dzielił się opłatkiem”.
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	Respondentka spędza w rodzinnym gronie.
7.	Sylwester/Nowy Rok	„Bramy się wystawiało, okna szyby się malowało. Ja to zawsze na Sylwestra we wsi szłam”.
8.	Trzech Króli	Respondentka potwierdza wypowiedź PMI_MM_01 „Chodzą dzieci przebrane, śpiewają kolędy, przebrane są za Króla, aniołka, pasterza mają gwiazdę betlejemską. Są zadowoleni z tego co dostaną czy cukierki czy ciastka nie jest wymóg że mają być pieniądze. W domach jest też tradycja pisania poświęconą kredą po drzwiach C+M+B.
9.	Kolędnicy	Nie ma zwyczaju.
10.	MB Gromnicznej	„Zapalam świecę jak jest burza”.
11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	„W każdym domu pieką pączki na Tłusty Czwartek z powidłami koniecznie, teraz już raczej nie ale jak bywały to do 24 we wtorek”.
12.	Topienie Marzanny	Nie ma zwyczaju.
13.	Środa Popielcowa	Wszystkie respondentki pamiętają ten sam zwyczaj. „Nawet w szkole to było, że jeden drugiemu powieszał woreczki z popiołem dzisiaj to się idzie tylko do Kościoła na Popielec” Zwyczaj robienia małych woreczków wypełnionych popiołem, które wieszano się niepostrzeżenie na szpilce do kurtki czy do plecaka forma żartów.
14.	Śródpoście	Nie znane.
15.	Niedziela Palmowa	„Robimy swoje palemki i idziemy do Kościoła” Respondentka zgadza się z wypowiedzią PMI_MM_01 „jest taka tradycja i jedzą jednego kotka z tej palmy ale ja to tylko słyszałam” Respondentka najczęściej zostawia palmę przez rok do następnej niedzieli palmowej a następnie ją spala.
16.	Triduum Paschalne	„Boże rany były jak dziećmi byliśmy a teraz to już nie”.

17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	„U mnie to też raczej dzieci teraz już są duże ale raczej dzieci, mamy święcenie przy figurze” Respondentka potwierdza tradycję PMI_MM_01 na Rezurekcję jedziemy, dzielimy się wszystkim co jest w koszyczku, zajacek jest, są porobione gniazdka na dworze w zależności od pogody, nie raz w domu dzieci szykują te gniazdka.
18.	Poniedziałek Wielkanocny	Respondentka potwierdza tradycję PMI_MM_01 „Kiedyś strasznie teraz już mniej ale jeszcze się leją, kiedyś to nawet starsi latali zależy też od pogody” Tradycja śmingusa dyngusa czyli lany poniedziałek.
19.	Zielone Świątki	„U mnie w domu nie, ja nie pamiętam”.
20.	Boże Ciało	„Na procesję jedziemy do Kamionny, wioski robią ołtarze, to ksiądz wyznacza, od każdego ołtarza jest tradycja zabierania tej gałązki później wkładam w ogródek”.
21.	św. Jana	„Nie pamiętam”.
22.	MB Zielnej	Respondentka potwierdza wypowiedź PMI_MM_03 „Robimy bukiety, my mamy tutaj akurat Mszę polową ołtarz robimy zawsze Panie z Centrum Edukacji Regionalnej i panie, które są w stowarzyszeniu robią ołtarz, te bukiety potem stoją cały rok, kiedyś jak były te obrazy duże to za obrazy było ale to jeszcze u babci pamiętam”.
23.	MB Siewnej	Nie ma zwyczaju.
24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	„Tradycyjnie na groby, ja akurat robię taki stroik ze świerku z tego co mi tam wpadnie”.
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Respondentka potwierdza wypowiedź PMI_MM_01 „Na koniec oktawy Bożego Ciała jest zwyczaj robienia wianków i w Kościele się je święci, robię je z ziół w zależności co się znajdzie, macierzanka, rumianek, czarcie żebro, jak bez kwitł to te kwiatki, potem je zasuszamy”.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	„Mówili żeby kobieta w ciąży pod linkami nie chodziła bo jej się dziecko pępowiną owinie kiedyś tam słyszałam”.

2.	Ślub i wesele	Respondentka potwierdza wypowiedź PMI_MM_01 „Pólty ale teraz też jest inaczej bo nie robi się w piątek a w sobotę ślub tylko tydzień przed weselem albo wieczory kawalerskie robią teraz tak się odchodzi od tego, kiedyś na pólty to przychodzili pod okna śpiewali sini du sini du żeni się żeni się kogoś tam córka i na kotłach grali, trzaskali w pokrywki”.
3.	Śmierć i pogrzeb	Respondentka potwierdza wypowiedź PMI_MM_01 „Kiedyś tak było że nieboszczyk leżał w domu do pogrzebu, mieszkańcy zbierali się w tym domostwie żeby odmówić różaniec a teraz w kaplicy się odmawia Różanie, okna, lustra były zasłonięte, zegar trzeba było zatrzymać”.
4.	Inne zjawiska	Brak informacji.
Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Brak informacji.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		Respondentka potwierdza wypowiedz PMI_MM_03 „Mniszki słyną z robienia powideł odkąd właśnie tu istnieje Centrum Edukacji to są one wysmażane w kotłach koprowych, te śliwki muszą być tak długo wysmażone aż się zrobią gęste, potem trzeba to mieszać na zmianę my mieszamy, przez 2 dni mieszamy ale to tak w zależności od dojrzałości śliwki a dodawane jest to coś co jest w środku w pestce w śliwce”.
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		Brak informacji.
IV. Przejawy religijności tradycyjnej		
1.	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji,	Respondentka potwierdza wypowiedz PMI_MM_01 „Figurka Matki Boskiej w Mnichach to jeszcze była przed wojną to opowiadali że w czasie wojny to ją zdjęli mieszkańcy i przechowywali gdzieś, Druga figurka to Serce Pana Jezusa jak się jedzie na Mnichy i na Tuczępy, potem są dwa Krzyże, ten na Mnichach był odnawiany ze składkowych pieniędzy

	fundatorzy)	mieszkańców, kiedyś jak ktoś zmarł to odprowadzało się do Krzyża, i kiedyś wszędzie na rozdrożach stawiali Krzyże”.
2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Brak informacji.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Brak informacji.
4.	Miejsca kultu religijnego	Brak informacji.
5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Brak informacji.
6.	Lokalne odpusty	Brak informacji.
V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie		
1.	Dożynki	Respondentka potwierdza wypowiedz PMI_MM_01 „Kiedyś były dożynki po żniwach. Tylko tu były PGR-y i był wieniec robiony, przedtem była wyrabiana kielbasa, panie dostawały takie deputaty panie dostawały kielbasę i wino, panowie kielbasę i wódkę. Dyrektor i kierownik wręczali wieńce tym przedstawicielom, którzy tam byli potem był poczęstunek i potem była zabawa. Np. W Spółdzielni było trochę inaczej przez Koło Gospodyń robiło jakieś pokazy artystyczne i był ten przemarsz kolorowy ale też były te deputaty.
2.	Dni gminy/wsi	Brak informacji.
3.	Lokalne festyny	Respondentka potwierdza wypowiedz PMI_MM_01 „Robimy taki festyn integracyjny Tuczępy, Mnichy, Mniszki to jest związane z Dniem Dziecka i to było tak na sportowo dzieciaki brały udział”.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	Brak informacji.